

САНА ОЛОХ

Х а н н а т
1931 снл алтынны
15 нүүтэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙНОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 133 (6269)

1985 снл. Сэтнийн 2 нүлэ
СУБУОТА

Сынхата
3 харчы.

ССКП уобаластаабы комитетыгар көрсүһүү кыттылаахтарын— стахановскай хамсааһын ветераннарын, производство бастыгнарнын уонна новатордарын республика бары үлэһиттэригэр **Ы Н Ы Р Ы Ы Л А Р А**

Нүндү табаарыстар!

Саха сириг оҕоруулаах күүстэ-
р сүһүбэр туруута уонна сайдыы-
та рабочайдар инициативаларын
уонна өрө көтөҕүлүүлэрин модун
ыһабын туһаныны кытта быстыс-
пат сибээстээх. Ол чарылахай кө-
түүтүнэн стахановскай хамсааһын
буолар. Нини биһиги республикабы-
тыгар үтүө үгэстэрдээх. Стаханов-
скай хамсааһын ветераннарын кыт-
та Кренига буолбут көрсүһүүгэ, ра-
бочайдары үлэ үгүс коллентивтарын
представителларин, производство
новатордарын кытта көрсүһүүлэргэ
табаарыс М. С. Горбачев этиилэри-
гэр дойду билигиги сайдыытын со-
руктарын толорууга социалистичес-
кай куоталаһыны түмэ тардар сабы-
дыллааба тоһоболоон бэлэтэнэ.

Партия дойду социальнай-эконо-
мической сайдыытын түргэтэтин са-
га эрнэйдилэрин ыйан биэрэр. Би-
лигиги кэмгэ научнай-техническэй
прогресс ситиһилэрин олоххо кил-
лэрэргэ, дойду экономикатын сай-
дыынарага төстү өбүлүүгэ курс
ылыллына. Партия ыйыларын
олоххо киллэрингэ биһигиттэн, ра-
бочайдартан, инженердэртэн, спе-
циалистартан, ученайдартан, произ-
водство салайааччыларыттан хас
бирдинбит айар активнайын үрдэ-
тин, стахановскай хамсааһын үөс-
кээбит биризмэттэн ыла муньул-
лубут хаһан да убараабат кыах
сүүнэ суолталаах.

Республикага үлэ коллентивтара
ССКП Программанын сага редак-
циятын, ССКП Устаабыгар улары-
тылар, 1986—1990 сылларга
уонна 2000 сылга дьэри кэмгэ
ССРС экономической уонна соци-
альной сайдыытын сүрүн туһайы-
ларын бырайыактарын биһирээбит
ССКП КК алтыннытаабы (1985 с.)
Пленумун уураахтарыгар дьыаланан
эппизитимилэр уонна ССКП XXVII
сьезин чизһигэр үлэ вахтатыгар
туруннулар. Биһиги ылыллыбыт
социалистическай эбэһээтэли-
стизм толорууга күүһү-күдэги хан-
тарга, хас биридди рабочай миэстэ-

бэ үлэбэ хаһаайынны сыһыан хо-
лобурун көрдөрөргө, үлэ онорумтуо-
тун үрдэтин, бородуунсуйа себес-
төһөһүн намтатыы уонна кини
хаачыстыбатын тупсарыы резерв-
ларин активнайдын туһанарга ыгы-
рабыт.

Үлэбэ үрдүк татими ситиһии,
улахан да, кыра да дьыалаба ха-
рыстаныаҥ буолуу, үлэни уонна
производствонны табыгастаахтын тэ-
рийии, тэрээһиннээх буолууну уон-
на дьессипилииннэни бөдөрҕөтүү со-
циалистическай куоталаһыны хас
бирдин кыттылаабын чизһин
дьыалаһынан буолуохтаах. Маныаха
биһигини партия ыгыраар. Маныаха
—билигиги усулуобуйаба сага ис
хоһооннонуохтаах стахановскай хам-
сааһын үтүө үгэстэригэр биһиги
бэринилээх буолуубут.

Хас биридди рабочай миэстэбэ
технологическай дьессипилииннэни
кытаанахтын тутуһууну ситиһиэххэ
—ол аата үрдүн хаачыстыбаны
хааччыны, быраагы таһаараччы-
лар суолларын бүтүһүн—ол аата
норуот баайын-дуолун ыскайдаһы-
ны суох оҕоруу буолар. Биһиги
үлэбэ материалнай уонна үп ре-
сурстарын табатын туһаныыга эл-
бэи оҕоруохпутун сөп. Ити сыал-
лары ситиһэр туһугар үлэһиттэри
түмүүгэ сирэй холбурбутун көр-
дөрүбүт.

«Бүгүгүгү рекорд—нуориа». Бу
девиэ үлэбэ күрэхтэһии төрүтүнэн
буолуохтаах. Туох ситиһилибитин
нэн тохтоон хаалымыахха—бу би-
лигиги иннини барыбыт тэтинин
түргэтэтин дьэһууннаах усулуобу-
йата. Хаалан иһээччилэри бастыг-
нар таһымнарыгар тийэ хайдах
өрө көтөҕөргө холбоуру чоо ста-
хановскай хамсааһын көрдөрөр.

Наставниктар хамсааһыннары-
гар активнайдын кыттарга, про-
фессиональной маастарыстыба иһэ-
тэлэһиннэрин баһылыырга, үлэ үр-
дэллэрин түргэтин ситиһэргэ эдэр
рабочайдарга бары көмөнү оҕо-
роҕо биһиги производство нога-
тардарын, кадровой рабочайдары

ыгырабыт.

Рабочай миэстэбэ хас биридди
үлэһит айар инициативатын үрдэ-
тингэ бары өттүнэн көмөлөһүөххэ,
бастыг опыты тарбатыыга үлэ
коллентивтарын туһунан Союсон
биэрэр бырааптарын толорутун ту-
һаныахха наада. Хаһаайыстыбан-
най ахсаан принциптерин олоххо
киллэрингэ активнайдын көмөлө-
һүөххэ, материалнай нөбүлээһини
производственной үлэ түмүктэрин
кытта ыкса сибээстээххэ.

Биһиги инженернай-техническэй
үлэһиттэри, производствонны тэ-
рийээччилэри, научнай-техническэй
прогресс ситиһилэрин турганник
олоххо киллэрингэ эрчиннээхтик
көмөлөһөргө коллентивтар социа-
листическай куоталаһыларыгар
активнайдын кыттарга ыгырабыт.

Партия туруорбут эппизиттээх со-
руктарын ситиһилээхтин толорор
туһугар коллентивтарга ытыллар
идейнэй-интэр үлэбэ партийнай,
профсоюзнай уонна комсомольскай
тэриятэлэр активностарын үрдэ-
тиэххэ, хас биридди кини уопсай
уйуга үтүө суобастаахтын үлэһи-
рин соруудаһаммыт дьыаланы үр-
дүк эппизиттээхтин толорорун, ини-
циативаны көрдөрөрүн, резервлэри
булан олоххо киллэрэрин ситиһиэх-
хэ наада.

Биһиги партия бэлэстээбит бы-
лааннарын ситиһилээхтин толо-
рууга, ылыллыбыт социалисти-
ческай эбэһээтэлиститбэлэри толо-
рууга, стахановскай хамсааһын
үтүө үгэстэрин хантатыыга, 1985
сылы кыайылаахтын түмүктүүргэ
бары наадалаабы оҕорууга, сага
пятилетканы охсуулаахтын саба-
лыыр туһугар эрэллээх төрүттэри
оҕорууга, хаан уруу Коммунисти-
ческай партиябыт XXVII съезин
достойнайдын көрсүүгэ бары күүс-
тэрин, билиилэрин-көрүүлэрин,
спыттарын туһаналларыгар респуб-
лика норуотун хаһаайыстыбатын ба-
ры салааларын үлэһиттерин ыгы-
рабыт.

1985 снл алтынны 25 нүлэ.

СҮӨНҮ НЫСТЫГЫН СИТИНИЛЭЭХТИК АТААРЫАХХА

ССКП Кини Комитета,
ССРС Министрдерин Сове-
та, ЦСБСКС уонна ЦСМКС
КК «1985-86 сыллардаабы
кыһыптыг кэмгэ сүөһү
кыстыгытн ситиһилээхтик
атаарар, сүөһү интнтин
бородуукталарын оҕорууну
уонна соротуопкалааһыны
улаатыннарар иһин Бүтүн
Союзтаабы социалистичес-
кай куоталаһыны туһунан»
уураах ылыллылар.

Колхозтаахтар, совхозтар
рабочайдарык уонна спе-
циалистарын, агропромыш-
ленной комплексе бары үлэ-
һиттерин үлэбэ уонна по-
литическай активностарын
салгыы үрдэтингэ убулчу-
чу улахан суолтаны биэ-
рон турар, ССКП Кини Ко-
митета, ССРС Министрде-
рин Совега, ЦСБСКС уонна
ЦСМКС КК ССКП XXVII
сьезин чизһигэр урдүк
эбэһээтэлиститбэлэри ылы-
мыт, сүөһү кыстыгытн си-
тиһилээхтик атаарар, сүө-
һү интнтин бородууктала-
рын оҕорууну уонна со-
ротуопкалааһыны улаатын-
нарар иһин Бүтүн Союзта-
аабы социалистическай
куоталаһыны тэниһтэргэ
этин киллэрбит производ-
ство бастыгнарнын, бири-
тээдэлэр уонна фермалар,
колхозтар, совхозтар уонна
агропромышленнай комп-
лексе атын предприятияла-
рын коллективтарын көүл-
лэһиннэрин биһирээтилэр.

Союзнай республикалар
Компартияларык КК-ра,
партия крайкомнара, об-
комнара, окружкомнара,
горкомнара уонна райком-
нара, ССРС министерство-

лара уонна ведомстволара,
союзнай уонна автономнай
республикалар Министрде-
рин Советтара, народнай
депутаттар кыраайдардаа-
бы, уобаластардаабы, уоку-
руктардаабы, куораттардаа-
бы, оройуоннардаабы, сель-
скай уонна бөһүөлөктэрдээби
Советтарын исполкомнара,
агропромышленнай холбо-
һуктар, профсоюзнай уонна
комсомольскай органдар
бастакы сүһүөх партийнай,
профсоюзнай уонна комсо-
мольскай тэриятэлэр бары
дьаһалларынан производ-
ствога сагалы айааччылар
үлэбэ бачыкынарын ойуу-
лэригэр уонна тардатаала-
рыгар, дьыалаба айымыы-
лаахтык ситиһиллээхтиг
активнайдык сайдынарал-
ларыгар, сүөһү кыстыгытн
ситиһилээхтик атаарыны
хааччылыыга урдүк түмүк-
тэри ситиһиллэригэр эти-
лиһэ.

Уураабынан ССКП КК,
ССРС Министрдерин Сове-
тын, ЦСБСКС уонна
ЦСМКС КК Бочуотунай
грамоталара, ону тэнэ куо-
талаһыны кыайылаахтарын
көрүлүүр атын дьаһаллар
олохтоннулар.

ССКП КК, ССРС Минис-
трдерин Совега, ЦСБСКС
уонна ЦСМКС КК таа ха-
һаайыстыбатын, агропро-
мышленнай комплексе атын
салааларын үлэһиттэри
ССКП XXVII съезин удар-
най үлэбэ көрсүөхтөрө,
уон иккис пятилеткага
сүөһү интнтин салгыы
өрө көтөҕүүгэ үтүгэй то-
рүтү үөскөтүөхтөрө дьэи
эрэли биллэрдиһэр.

(ССТА).

«Мындааайы» совхоз коллективын СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ ЭБЭҺЭЭТЭЛИСТИВЭТЭ

«Мындааайы» совхоз
коллектива үтүү госуда-
рствога туттарык уон би-
рис плателеткатаабы бы-
лаанны болдьоон иннинэ
толордо. Пятилетка түмүк
тэниэр дьэри хаалбыт көм
го эбии 608 тонна үтүү
ыларга, 821 тоннаы тут
гарарга сорукутаабыт.

Совхоз үлэһиттэри ССКП
Кини Комитетин алтын
пятилетка (1985 с.) Пле-
нумун уураахтарып, съезд
интннэри докумуннары
истини биһирээбилиһин кө-
рүстүбүт. Партия дойду
социальнай уонна эконо-
мическай сайдыытын түргэ-
тэтингэ туруорбут сорука-
тын халлаһаабат салал-
таа улаа ССКП XXVII
сьезин көрсө (бидэһэһэнай)
сүөһү 1985—1986 сс.
таһыгар сүөһүтэн ылаа
тар бородууксуйабы ала-
гары, хаачыстыбатын туп-
сарарга маанын үрдэтт
дүйүт социалистическай
эбэһээтэлиститбаны ыламы
быт.

—кыстык кэмгэр бу
райнай ылаа ахсыттан
1050-нуу килограмм үтүү
ман белдырымытын кыстык
көрдөрүүтүн 15 килогра-
мынан тупсарарга, вало
войууна 998 тонна үтүү
ыларга;

—маанылыбыт үтү 85
бырыһыанын госуда-
рствога туттарарга, интнтен 60
бырыһыаниттан (итэҕэй)
суоҕун бастакы суортал
нанан атыллыларга;

—хас биридди ыччат
сүөһүтүн 96 дьы кило-
грамм привели ыларга,
сүөһү конькуман олүүтүн
мунууурудук аччатарга.
Бу соруктары төлөрөр
туһугар сүөһүгү болон
саламышт аһагытынан
аһагылаһыт, 364 тонна
дөрөххөй аһагыты, 1031
тонна дулааны, 2850 тон-
на синаһы, 216 тонна
турпенсы, 105 тонна хан-
нысты көбүрдэрин уонна
147 тонна талды кырба-
тан сүөһү айдарар тир
дөһүт.

Биделленилар, биригээ
дэлэр, фермалар уонна
бирдиндээн үлэһиттэр
кин ардыларыгар съезд
интннэри социалистичес-
кай куоталаһыны килэ-
ник тэтиһиэхит. Эбэһэ
тэлиститбаны толорор туһу-
гар күүсүтүүк кыахытын
барытын түмөһүүт, тэрээ
һиннээхтик үлэһити
хааччылаахпыт.

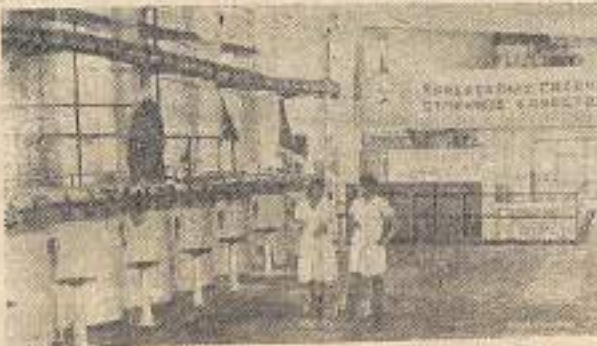
Эбэһээтэлиститбэ совхоз
алын коллентивтарын уоп-
сай мунууахтарыгар ылы-
лыһа.

ИЙЭ ДОЙДУ УСТУН

Хонуу-завод цикла үлэһиир

Краснодарскай кыраай
колхозтара уонна совхозта-
ра бийыл күһүн госуда-
рствога алта нөлүүбөн то-
нна сахарнай сүбүөкүлэни
гуттарарга эбэһиннэстэ-

миттэ.
Синмонка: Каневскай
сахарнай заводна суукка
ахсын 3700 тонна сүбүө-
күлэ астанар.
ССТА фотохрониката.

ЭДЭРДЭР РЕКОРДАРА

ЧЕРНЕНКО (Краснояр-
скай кыраай). Канско-Ачин-
скай уматык-энергетичес-
кой комплекс Ю. Дубовиц-

кай ыччат-комсомольскай
учаастагыч чилиһинэре со-
циалистическай эбэһээтэ-
листитбаларын дьэһууннаах

нуунун толордулар—Бере-
зовскай ГРЭС-1 турбала-
рын таһымын эиһтэдилэр.
Бетону кутуу уустук тех-
нологиятын мунууурудук
байылаан эдэр монтажни-

тар салаага рекорднай
оҕорумтуону ситиһтилэр.
Березовскай ГРЭС турбата
—Европага саамай урдүк
итинник тутуу.

(ССТА).

Сүүнү кыстыга —
ууарнай үлэ фрона
ТЕХНИКАНЫ ҮЛЭЛЭТЭ
ОХСУОХХА

Өрөйуон совхозтара общественнай сүөһү быйылгы кыстыгын былырынчыгаагар 7087 тоннанын аймах оттоох саралааттар. Онон эбин айылыгы советуюнкалааһын уонна сүөһүгэ сиэттии суодтата хаһаангытаагар да улаатты. ССКН райкомун бюротта өссө балаһан айыллар совхозтарга дууданы, талары, былыгы, ходууну, лабыктаны, гидропоннай күөх үүсэйинни бэлэмнээһингэ чибү сөрүдэхтары тиэрди-тэлэбитэ. Кыстык көмүгэр Кара Маркс аатынан совхоз эбин айылык ити көрүстүрүн 897 тоннаны, Субуруускай 1114, Эрилик Эристин 2347, «Чурап» - 1767, «Мыллагаайы» 1296, «Мугудай» 1519 тоннаны бэлэмниэхтээхтэр. Бүрө онно туһамыллар техниканы суһалдык өрөмүөннөөн, чуолаан, дууданы советуюнкалааһын сөрүдэхтара ээтинньи 1 күнүгэр голоруллааларын хааччыйарга тыа хаһаайсытыбатын управлениетин уонна совхозтар директордарын абээһинистөөбита.

Кыстык бастагы ий хайны-үйө түмүктөнө Оттон совхозтарга сүөһ аһылыгын районун бай тымга өнүктүрүп өнөрб тулар. Отделение ахсы кыстыкка кинирер камн 4-гү, 5-гү кирилзе, дулда бастарар агрегт таа бирдин анал зөө туулдунат, тодорудуу бонка хаала. Осө си харатыгар болоннама 2880 тонна дулраттай 35 ка эра сүөһү айагар гнө дилинне (Карл Маркс а тынан совхозка 25 тонна Эрлик Эрстигиче 1 тонна). Ходуун советубо ичкырга тодоостох кэ тууналымбата.

Эбени аңылыгы баламиз
 иштин уюна кыратылыгы
 техника кылайы туураны
 да алуу.

Туох ханнык иининэ соххоттар инженерной сулууналара уонна «Сельхозтехника» холбоһук агрегаттары, дробилкалары, аһылыгы бытаргытар машиналары айыллыбыт болдохторго баламнэбэтэтарин атыр илдьаах. Дууда быстарар 15 агрегат баламнэниэххэртээт 4-дөссө да үздүлүр туруга суох. Ити Болгонов, Соловьевка, Мугудайга уонна Тодосинго, «Сельхозтехника» холбоһук соххоттарга 4 агрегаты аромунуууу биһэрдэ арзари, саага 3 аг

регаты адин өнөрүөхтээ-
бый уһатан-каңаттан савал-
дымы да илик. Ити курдун,
сөөхсөтөр түөрт ЭГК-30,
алта «Волгарь» бытары-
тааччылартан, бисе КДУ-2
дробилкаттан саробун аста
да өрөмүүннээбизки оло
ролдор. КУФ-1,8, КНР 1,5
саломо кырбатар агрегат-
тар эмне ситиҥхоту балам
нэмэтилер. Билигин бу
механизмиар 76 быры-
һыаннарын көрингэ эрэ үлэ-
лиир туруктаах.

Өрмүсөн таёо да бастаар
 быттын ийни, эбни аялыгы
 бэлэмнөөһини сир ахсын
 саванылырга сөптөөх тех-
 ника баар. Ол үрдүнэн от-
 делениеларга тулуйуулу-
 бат быттарыыны таһаар-
 дылар. Үгүс сирдэргэ
 билигин даганы көмбүкөр-
 му ууга суурайан плары-
 нан үрдэрининэн мунурда-
 паллар, көөннөрбө сис-
 таланы балансага киллэ-
 риллибэтэх дуура, содойо
 курдук аһалыктарынан ба-
 йыппаттар. Тарээнин мол-
 тобуттан, бу дымалага
 сөптөөх суолта бэриллибэ-
 тэбиттэн үлэниир турук-
 таах агрегаттар, дробилка-
 лар, бытарытааччылар ту-
 ханылыыбакка кураллара
 ордук хомолтолоох.

[illegible]

Совхонтар инженерий
судуусналары суоһу кы-
тыгы төрөбүнэ тахсабыт
былаарыны, итэстари
туоратымга суһал дьаһал-
лары ылыахтаахтар. Субу
пүннэргэ эбит аһылыгы ба-
ламизаһиһа маасабайдык
сагалыахха, онно техника
бууһу мунууурдук ту-
һаныахха.

В. Филиппов,
ТХУ нылаабын инженер-механикын э. т.

Республика совхознарий
ис-хаазыйыстыбанын ах-
сааныга ниллэрхэллэбэт бастыг
производственный кол-
лективтара үлэ тэрээһини
түүсэрийн уонна отурум-
туутул үрдэтин, бороодук-
суйа хаачыстыбатын түп-
сарына, собестиниэһини нил-
татым дьобууннаах форма-
тынан биригээлэрин бедо-
раат буоларын нтэвэтин-
лээтиг дакаастаатылар.
Бу прогрессивнай форма,
чуоллаан, сымгыт нититини
күрдүб дохотуттаах саллаба
улам кивиник олохтоһон,
көдүүдэ улаатан илэе.

Байнгин совхознут үтүс
сэлгыһытара совхоз ад-
министрациятын кытта кол-
лективнай дуоһабарга киир-
эи үлэлиллэр. Ити үлэ
төрөөһинигэр, телебүрүгэр
үчүгэй өтүүнүн сабыдыл-
лабыта саарбада суох.
Хадаар, Хайхасит, Чакыр
сэлгыһытара бэдэрээккэ
кириэхтэриттан сымгы үө-
рүн көрүүнү-хараһамны
биллэрдик бэрээдэктэти-
лэр. Сымгыһыттар урунку
журдук эйбэнэ миэнэ дэ-
пеккэ уопсай сыалы-сөрү-
гү түрүөрүбүн, үлэ бүтэ-
һиктээх түмүгэр интэрпэс-
тээхтик үлэлиллэрэ сити-
һилинип. Ону Хадаар сым-
гыһыттарын үлээрин бы-
һылгы сорох түмүктэрит-
тэн даҕаны көрүөхкэ сөн.

Хадаардар коллективнай дуогабар быһыытынан 313 кулуну ылыахтаахтарын 25 кулунан аһардылар (деловой ылыны 79,9 бырыһыанга түөртүлөр).

Экономика
бэлгүүр
СЫЛГЫ ИИТИИГЭР
БИРИГЭЭДЭНЭН БЭДЭРЭЭТ

Ашардас итн нини сыл түмүүр элбэх бородууксу-
йаны ылыгы эбн аарым
басыматынан эвенора хам-
наһы таһынан 2022 сох-
куобай төлөнүөрэ (эвено-
бисэ чилиниизархтан хас
бонордунларэ 404-түү солк.
иниэхтара). Кулуну делов-
ной ылыы сородуарын апа-
рым нини коллектив өсө-
убалынан бирэхинизааннах-
таэх—Итн эчнэ дуогабарга
курулуубуө.

[illegible]

Совхоз (сахаасчыт) эвенолары сыгы кыстыгын тарийыгэ сентөөх аһылыгынан хаалчыһыта эрээри, торуору ылыы былаана толоруллубакка хаалы. Ордук мөлтөхтүк Чакырта үлээлэтилэр: 317 кудуу ылымхаахтарын онугар 276-ны эрэ ылылар. Хайхасты сыгыһыттары эвенога дуоһагарга көрүлбүтүнүөр 14 кудуу.

нан итэрс төртөү мала.
Балчаанга даяр совхоз
инин отделениетын бэд-
рээжэ кылһан килээрба-
тхонг — биһр сүүн ит-
дэснэг. Хонтодолоһ сымга
үүрүн уруккууу тус-тусол
олууһаһан короллоро хай-
ранһан табылһыбаг. Манна
Д. Е. Васильев, С. Е.
Науков курақ омыттаах
сылгыһыттар совхозу кыт-
та дуогабардаһан эсөөһонан
үлэлээтхотһина сымгы
интэһинтэһн мыйһылар до-
хуот оссо элбатар кыах-
таахтар. Дмитрий Егорович
бийһл кулуну деловой
шманы 88,7 бырынһыан-
на тизута. Иин үчүгэй. Ол-
эзээрн итинһик үрдүк кор-
дөрүүдәри эсөө төрһнә
биргәдәһән бәдәрәт шы-
матыһан үлэләһн ситһһин
кодүүһа өссө улахан бу-
лүх этә. Оһон кәләр сым-
га мыйа хайһан да учуот-
туурбуу наада.

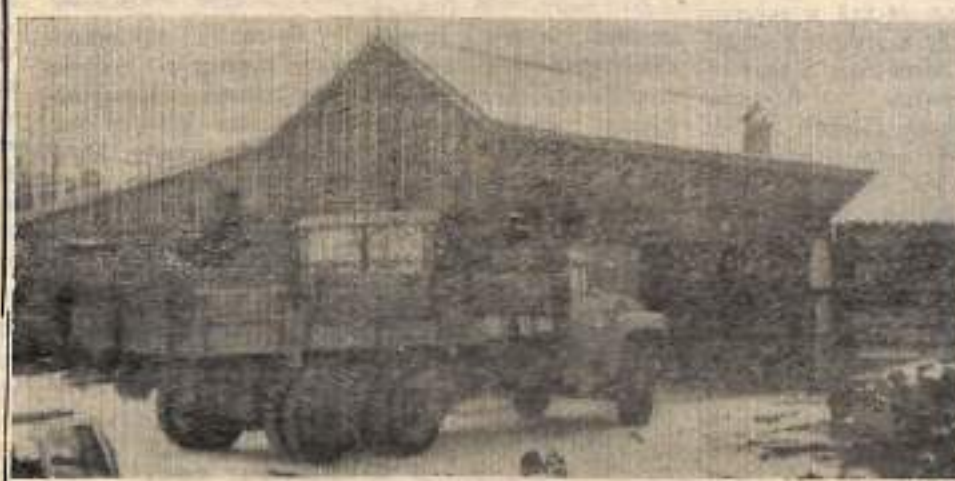
Солхоз-сылты институттан кырата суох дохуоту ылар. Ол арҕары бү барыс тнх салааттан киирэр дохуот кэмэйэ сйд ахсын улаханнык хабалтыннар. Хохобур, уон биэриэ пята-летка икки бастакы сыл-дарыгар туһалннаадынан 216 усунна 230 тнх. сол-куобыйдалах араас барыс ылымт эбит буоллахытына, 1983 сылга баара-суона 100 тнх. солкуоба-

йы аахсыбышыт. Былы
рышк дохуот 355,5 тыһ
сөлкүбайга тийиһ улаан-
пыта. Оттон быйыл, ба-
рылаабын быһымынан
224 тыһ. сөлкүбайдаа-
мрас барсы ылар кыах-
таахпыт. Сылга этин се-
бестомоһа дараы сыла-
сын итиннээх дүүрэлзэх-
тик халбагыныр. Муну-
туур элбэх дохуоту аахы-
быт 1984 сылытыгар
сылагы тыһынаах ыһааһы-
нан 1 центнерин себес-
томоһа 178 сөлкүбай
42 харчыга тэтиэспитэ.
Быйыл ити 282 сөлкү-
байга тийиһ ыарыыр кут-
таллаах.

Манган да көстөрүнөн, сылгы икитинигер өрздөхөн үлгээнин ситиһилэз идик. Биллэн турар, бу салланы сайыннарын дьыл хайдарыттан, айылраттан улахан тутудуктаах. Оттон айылда табыгастаах усуллубуйатын сатабыллаахтык туһанарга, дьыл марахаттарын сүтүгэ суох туорутуга сүрүн төһүүнөн биригээдөнөн бөдөрөстү киэнттик, дьыг-чахчы кедьүүстөөхтик олохтоонун буолуохтаах. Итини, ситини — бийиги дьолуннаах соруктут.

Н. ТАРАСОВ,
совхоз кылабынай
экономика.

САНА ГАРАЖ

Райпотребкоопсоюза 14
министаларх сажа гараж
үлэри калдэриллина. Иги
түгэлгэ аначыт үөрүү
лээх минигэ бэрэ-
былганынлаа. Мухтанан
үөлнэ үөскэтиллибит бэр-
үөлхэй үсүлүбүлүннү тү-
бүлүн өс-ө тайтарымаах
тык үлэлкэртэ брөннөрөн
советскай аргыа туйгуна,
ичыт мастарына В. М.
Барахсенов, старший шо-
фер Николай Филиппов
тыд эттидэр.

Синьоктарга: райне баш
дубаваның пруде
дереа П. Н. Монастырен
бараж азыктар тардыны
баш азыктан башар, са
рах тас кустуу.
П. Оконовников фотолара.

Сүөсүһүттэ ^{гару}
бэлэх ^{нар.} (СС)

Субуруускай затан
совхоз Кынданыгар Ул.
Октяб. бырааһынан
көрсө С. А. Гребов уоһна
Н. А. Картузов салайыч
чылардаах биригээдэлэр
сүөсүбүттэргэ бөртөөхэй
бэлэви өтөрдүлэр. Бу 5-
тин, 4-түү үлэнистээх
коллективтар биир сүд
инигэр тупсавай өтөбүү
лаах түүрт квартиралар
алорор дьээнэн уоһна 150
инирай тулар хотонун ту
тан совхозка тутуларчылар

Санг дэнгэз бастаны
маллар көнөн кнпрднлэр.
С. СУТАКОВ.

Сага ньыманан

Дөсөмүктү коллектива
4-түн типтинен килдээрэн
тын икенчиланеки эрбөтөр
баламны бөлүмзата. М-
ны мануел сөргөтүонки
мануел тайбагастада к-
түнө. Көрдөн уонна ч-
сөтүөн бөлүмүннүргэ анал
сөтүү кийилээх В. С. Ны-
шен уонна Р. -И. Варламон
с-бөлүмчүлүрдээх ален-
лар аатынныыа 1930-туу
кубомегр өтүк маын с-
дугубоикалан бисланнарман
толордулар.

Майыс тоһымыга шофер Н. Н. Романов ордук та баарыыллахтын үлүсүтө. Кини ааспыт айдаары бы ланын 21 бырыныанынан куоһарда.

И. СЕДАЛИШЕВА.

УЛАРЫТАН ТУТУУ СТРАТЕГИЯТА—ТҮРГЭТЭЭНИЙ

ЧЕЛЯБИНСКИЙ. Билигн
бары советский дьонно
сунган эргэглээнинээр
дүүллэн сүлдэр ССКП
Программаны сань редак-
циятын Бырайыагар баа

туан ийэр техникада оло-
буран производственный
аппараты түргэнник сэр-
гөхсүтүн адыс улахан
суолталаада бөдүнэтээр.
Донецкой металлургия.

уларытан тутуу фронту
өрдөттөн бөлөнгөн, мара-
хан массасына өжүүтүгөн
Электростальский заводдун
ужайдарын тутатчыла-
рын уюну специалистарын

кытары араас парияннары субалдан туран, уруксу омулар сана «350» станы туталдарыгар проиновдствоны 17 арэ сууккара тохтоттулар, Кыны аан дойдутаары рынокка мээс-

тэ бэлдвэлэр нөөхтөөх тулгун хаачыстыгалаах прокаты биэрнэгэ. Итгэмтэ партийнай Програма Байрайыгыг хордобуула-
ртан биэрлэстэе.

(CCTA)

ССКП: НОРУОТТАРГА—ЭЙЭНИ УОННА ДЬОЛУ

Аян дайдууга бүтүүнүүтүгү Советской Союз Коммунистической партиятын Программаны сага редакцията хайдах буолуорун улаханньк сөргөтүлгөн күүнүттөрө. Ол «Партия туттулаа сындыар Программаныг аян дайдуугады общественнай сайды законмерностарын, партия уонна советской норуот коммунизм ийин өсөүһүгарын сыалларын уонна сүүрүн сорууттарын олоочу таба быһаарар наадалах эбинлэри уонна уларытылар киллэрэртөр, итиннэ партия учараттаах сьейигэр ССКП Программаны сага редакциятын бэлэмнииритгэр ССКП Кини Комитетын соруудахтыырга» дьин ССКП XXVI сьейин уураадыгар сөп түбөһүннэри арытыллан өгөһүлүннэ.

Билигин, 1986 сыл олунньутугар бэлэтэминт XXVII партиянай съезд буолаары турларына, ити Бырайыак киэрг дүүллэһингэ анал бөчөттөннөтүлгө. Онуоха, күүтүү-өхтөөгүн курдук, кинин бийиги партияныт чилиэннэрэ эрэ буолбакка, советской дьоннор бары дүүллэһэллэр, ССКП сага докумуонун аян дайду бөчөтө бүтүүнүү комментируйаар, кини туһунан араас дайдулар госу-дарствоннай уонна общественнай деятеллэрэ мокуһа-лар, кини аян дайдуугады коммунистической уонна рабочай хамсааһынга де-куссия кылаабынай тема-ларыттан биридэстэринэн

буолаа. Биллэрин курдук, партия бастагы Программата 1903 сыллаахха ылылты-быта. Кини толоруллубута: историга аян бастаан ра-бочайдар уонна бааһынай-дар государствоннара баар буолбута, сага ологу ту-туу сараламмыта. 1919 сыллаахха ылылтылат ик-кис Программата социализ-мы тутуу сорууга тургорул-лубута. 1961 сыллаахха

өтүгүтүр туһаайахтар. Бы-райыак ити раздэлкы көп-сөн туран, Венгрия «Неп-сабадшаг» хайыата сүру-лар: «Ханнык дараагы уру-туу сатааһын, общество материальной уонна духов-най ситиниш-хотуутун та-һымын учуоттаабакка ком-мунистической принципа-ри киллэрин, оһыт көрдө-рөрүнүн, түгүстөр дыл-балаах». ССРС норуотун хаһа-

айыстыбатын салайымына ситэрин-хотуруу сүөлларын туһунан «Нойес Дойчланд» (ГДР) сүруйар. Хаһыат, Бырайыакка ыйыларын курдук, салалта ленинскэй принциптэра уонна туох ханнык ийиннэ кини ийини түрүттэрин— коммунизм ит салаалта көдүүһүн үрдэ-тинни дараагы, уонна ол курдук холбоһуктар уонна предпритиелар хаһаайы-стыбаннай тутулуга суох буолууларын кантэтинни ийиннэ эллитиннэстэрин үрдэтинни дараагы көрөр демократической центри-ли принциптин үтүмнээхтик олоххо киллэрин хаачы-лаахтарын бэлэттир.

Социалистической бири-гэ доводоһуу дайдуларын бөчөттэрин органнара ССКП ССРС аян дайдуугады со-циалистической система бары государствоннары кы-тары бөрө табаарыстын сыйаһаннарыгар ийиннэ бары өттүрүн биригэ үлэ-лииритгэр дьулуһуутун би-гэртэте дьин астынмынан бэлэтиниллэр.

○ Спорт ○ Спорт ○ Спорт ○ АЛЛААХ ХАЙЫНАРДАР

Кыһаагы спортнай се-зону аһы быһыстынан оро-йуон кинигэр орто өсүө-лалар спартакиадаларын программатынан хайынар-га биридэһэн уонна ха-маанданан күрэхтэһини-ны-тылына. Уон орто өсүө-латтан 80-ча эдэр спорт-сменнар аллаах хайынар-дарын хайыһыта табаннар ийин-калин түһүсүлэр.

Кыргыттар 3 км сүүрүү-лэригэр Света Местникова (Диринг) 14 мүн. 17 сек. килэн бөрөтөхэй түмүгү көрдө. Иккиннэ Саша Захарова (Кытаанах) 14 мүн. 46 сек., үсүүнэ Аля Пестерева (Диринг) 14 мүн. 54 сек. килэн ылы-лар.

Уолаттар 5 км сүүрүү-лэригэр 42 хайынардым-тартан финишкэ Васа Го-голев, Васа Алексеев (чу-ратчылар) туһаанылаа-нан 20 мүн. 08 сек. — 20 мүн. 14 сек. килэннэри кыһааһылааһынан табыс-тылар.

Уолдай хамаанданан түмүккэ түртүү кыты-чы зачетунан чурунчылар бастагы, дирингэр ийи-с, хайахсыттар үһүс буола-лар. Урукку дылаарга күүтүүн түһөх миэстэлэ-гэ хаалар Бахем орто өс-куолатын эдэр спортсмен-нара төрдүс миэстэра тах-сан үгүс көрөөччүлэри со-һуттулар.

Кыһааһылаахтартан 3 уол, 3 кыыс сүүмэрдэнэн сэтнннн 3—4 күппаригэр Якутскэй куоракка киирөн оройуонмут чилини көтүс-күөхтөрө. Сүүмэрдэмүн хамаанда чилиэннэригэр ситиниллэри баарэбыт.

П. БАРАХСАНОВ.

СЫТЫЫ ХАПСЫҢЫЛАР

Аспыт нэдиэлэга Мыры-даа «Мындааайы» көм-хозка саахымакка, дуобак-ка уонна остуол тенниин-гэр күрэхтэһин буэлан ааста. Спортсменнара Со-ловьев сельсоветын испол-комун председателэ З. И. Федоров эвэрдалэста.

Ол кэнигтэн сытым хапсыһылаах оонньуулар сараланылар. Саахымакка Т. Т. Эласов, Г. И. Федо-ров, М. Ф. Кронникова (мырылалар) чакчы кыах-таахтык оонньоон хамаан-далара бастагы миэстэга тахсарын хаачыйдылар. Дуобакка улахан эрийси-лээх оонньоу кэнигтэн

ийиэ мырылалар кыайды-лар. Остуол тенниингэр Д. М. Сидоров, Д. М. Неустров уонна С. В. Павлов (болуурдар) ула-хан утарысмын көрөүбкөн бастаатылар.

Волейболга уонна бас-кетболга табаарыстын көр-сүһүгэ Болугур хампа-ната ийиниллэста.

Түмүккэ саахымакка, дуобакка уонна остуол тен-ниингэр соахса сүүмэрдэм-ипт хамаандатын сага састаабы сүүмэрдэннэ.

С. ПАВЛОВ,
«Мындааайы» соахса физора.

СЕМЬ СПИХИЙ

Сага киинэлэр ◆ СЭТИННЬИ ЭКРАНА

М. Горькай аатынан сту-дия кэтит экраннаах өт-пөөх «Семь стихий» дьин научнай-фантастическэй киниэста экраннаах таһаары-лар. Манна көрөөччү киһи аймах барарар баарта — атын планетата тымнар тымын-наах, чуоллап, киһи баар буолуо дьин биллэх баар-тык, ыра санаачын тула сайдар собылларын кытта билтөөрө. Фильмн өгөрбүт-тар космока диринни-этин киириннэн сибээстээн Сир өлөхтөөхтөрө байдал-рин курдук өйдөөх-санаа-лаах дьону кытта кыаһас көрөүөххэ сөбүн туһунан сабаралаһыныа этэллэр.

Философскэй мүччүргэ-нээх бу харымына сценари-йин биллилээх фантаст-сүруйааччы Владимир Щербакон байттин «Семь стихий» дьин романыгар ологуран режиссер Генна-дий Иванову кытта сүруй-да. Сүүрүн оруулары бил-лилээх актердар Игорь Старыгин уонна Ирина Ал-ферова толороллор. Атын планета кыаһа Аира ору-дугар Ригатаагы госуни-верситет филологической факультетын студентката Анна Дуновска убуудунна. «Ленфильм» студия Ле-нинскэй бириэмийэ лау-реата Валентин Езов «Со-

перницы» дьин кэтит эк-раннаах өтпөөх киинэтэ тааһааннаах спортсменка Надежда Прикалова олорун, тапталын уонна улахан спорка тийбит сүөлүн ту-һунан кэпсир. Бу орулга соторуугаахта «Жестокый романс» дьин киниэра сү-рүн оруулу ситиниллээх-тик толорбут Лариса Гу-зееванын көрөүөххүт.

Оло ийинитигэр аһамыт сага үлэни М. Горькай аатынан студия өтпөөх «Талисман» дьин харымы-ната буолар. Кини эрдэс өрлөр өйдөрө-санаалара ситиниш, улахан дьон ай-татигэр сыйаһаннарын, үтүө дылааларын уонна быһаһыларын, дьонго көмө-нү өгөрорго айыраттан дьөбүрдэрин, «личность» дьин өйдөбүл дыһтыах сүөлэтин тустарынан са-һарттир. Орууларга уһу-лунуулар: Денне Чуман-теев, Наталья Варлей, Ли-дия Федосеева — Шухмина, Спартак Мишулин у. д. а. Ийини норуоттар филь-клэрнай айхыһыларын

үтүө үйэтэри муудараста-рын уонна хатыламмат ки-рэлэрин-мандардын ийи-риммит «1001 ночь» дьин аар-саарса аатырбыт уонна В. Гауф остуоруйаларынан тургоруллубут «И еще од-на ночь Шахерезады...» дьин киинэте өдлөрү да, улахан дьону да үксүгү-түөрэ, Манна киһи хорсуу быһымыта, өйө, үтүө санаа-та, улахан көрө чувствө-ларга дьоруа хоһуулар.

...Куорат таһынаады тыада соторуун өйүччү турар дьинэ чыгырымы-лаах биачер көмгөр дыа-хаһаайына, инженер Юрис, өлөрүлэр. Ити ыар буру-йу өгөрүү матыһа түгүй? Кинини ким өлөрдө?... Ити айаһымыларга хоруйу бу-луу сол нэдээннээх би-чэргэ өйдөйгө ыһырыл-дыбыттар истэригэр баар бакуовытук доворо—мили-ция майора Гиртка ти-риир... Ригатаагы студия «Мапиновое вино» дьин өтпөөх киинэтин не хоһоо-но ийинни. Биллилээх латышскэй сүруйааччы

Виктор Јагадиннн «Ночь на хуторе Межажи» дьин сөһөннөн классической детектив жанрынан убул-лубут бу фильм уодаһы-наах кинтөрөһи арийыи эрэ буолбакка, дьонуннаах сифр-майгы боллуруоса-рын уонна социальный про-блемалары аһиэ арийар.

Англия сүруйааччыта Д. Дефо аян дайду үрдүгүн биллибит романын маты-бынан өгөһүллубут чехос-ловацкай өтпөөх «Приклю-чение Робинзона Крузо, моряка из Йорна» дьин ку-кольнай мультипликацион-най фильм өрөлөргө үгүс көрү-лэри аһылаар. Ки-нэ ырыларын чешскэй астрада биллилээх ыры-ыта Карел Готт толорор.

Тибетэр, Австрия уонна Франция кинематографии-тарынан Ги де Мопассан өтпөөх «Милый друг» дьин улуу французскэй романа экранта таһаарыллыта улаханньк биһирэниэ.

С. ДАНИЛОВ.

Н. ФИЛИПОВ.

Учууталы чиястээһин

Чакырдаары Культура дьинигэр педагогической үлэ ветерана Е. П. Флегон-тованы чиястээһин буолла. Фойера кини ологу уонна үлэтин көрдөрөр стендэлэр, фотоальбомнар, о. д. а. ыһаһыммытар.

Юбилар ологу уонна үлэтин туһунан өлөхтөөх партиянай төригэ секре-тара В. Г. Титов көпсөөтө. Уөрүүлээх быһыта-майгыта райсовет исполкомун норуот үөрэдиригитгэр өт-делын сабадаскэһэ М. Р. Сысолытин Екатерина Прок-опьевнара РСФСР Үөрөдүн министрествотын Ботуоту-най грамотатын туттарда. Юбилары эвэрдэлээн сельскэй Совет ис-полкомун председателэ М. П. Филиппов, уо. д. а. тыл эттилэр.

Н. ФИЛИПОВ.